

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การศึกษาการดำเนินงาน โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี
ปีการผลิต 2554/55 จังหวัดเชียงราย

ผู้เขียน

นางสาววิลาวัลย์ จันทนิกา

ปริญญา

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการอุตสาหกรรมเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสุวรรณ นฤนาทวงศ์สกุล

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา กระบวนการ ผลการดำเนิน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนิน โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 ของจังหวัดเชียงราย ทำการประเมินผลโครงการ โดยใช้แบบจำลองการประเมินผลโครงการ CIPP Model และมาตรการการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย ภาครัฐ ผู้ประกอบการ โรงสี และเกษตรกร รวม 19 คน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ได้ผลการศึกษาดังนี้

การดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 ของจังหวัดเชียงราย เริ่มจากการรับมอบนโยบายการรับจำนำจากรัฐบาลและนำมาการประชุมชี้แจงให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ การประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่อง การรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรปลูกข้าว การรับสมัครโรงสีเข้าร่วมโครงการ การเปิดจุดรับจำนำ การแต่งตั้งตัวเจ้าหน้าที่ประจำจุดรับจำนำเพื่อให้ความเป็นธรรมในการตรวจสอบคุณภาพข้าวและการชั่งน้ำหนัก การให้คำแนะนำเกษตรกร การออกและรับจำนำใบประทวนสินค้า การติดตามตรวจสอบโรงสีที่เข้าร่วมโครงการ การตรวจสอบเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ และสิ้นสุดที่การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

พบว่าโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 ของจังหวัดเชียงราย มีผลการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับสถานการณ์การเก็บเกี่ยวผลผลิตและภาวะราคาข้าวในตลาด จึงควรมีการดำเนินงาน โครงการรับจำนำข้าวเปลือกในจังหวัดเชียงรายต่อไป แต่มีการตั้งข้อสังเกตว่าราคารับจำนำที่ตั้งไว้สูงกว่าราคาตลาดมากทำให้ไม่มีการแข่งขันด้านราคาซื้อขายข้าวในตลาด

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน มีดังต่อไปนี้ ทุกฝ่ายยังมีความรู้ไม่ครบถ้วนในวิธีการหักน้ำหนักตามค่าความชื้นข้าวเปลือกที่วัดได้เกิน 15 เปอร์เซ็นต์ เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารอย่างเพียงพอในด้าน ระยะเวลาสำหรับการเตรียมความพร้อม ข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน จำนวนบุคลากรในหน่วยงานที่ปฏิบัติงานตามโครงการงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานและค่าตอบแทนในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตามโครงการรับจำนำ การที่เกษตรกรไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพข้าวอย่างเพียงพอทำให้มองไม่เห็นความไม่เหมาะสมจากการที่ไม่มีการทำการวัดความชื้นข้าว ณ จุดรับจำนำที่เป็นท่าข้าวและจุดรวบรวมของสหกรณ์ ความขัดข้องในระบบการออกใบประทวน โดยองค์การคลังสินค้า (อคส.) ทำให้เกิดความล่าช้าไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

Independent Study Title Operational Study on Pledging Project of In-season Paddy for the Crop Year 2011/2012, Chiang Rai Province

Author Miss Wilawan Chantaranipa

Degree Master of Business Administration
(Agro-Industry Management)

Independent Study Advisor Assistant Professor Dr. Srisuwan Naruenartwongsakul

ABSTRACT

The objective of this study was to investigate processes, results, issues and challenges of the pledging scheme of in-season paddy for the Crop Year 2011/2012, Chiang Rai Province. The scheme was evaluated by using CIPP Model along with procedures of the project. Data gathering was conducted by depth interviewing with structural questionnaire on 19 persons from all parties in the scheme consisting of Government Officer, Rice Millers, and Rice Farmers. Following are qualitative analyzing results from the data gathering.

The scope of pledging scheme of in-season paddy for the crop year 2011/2012, Chiang Rai Province beginning from receiving policy from the government, hold the meeting to provide information down to provincial and district level, continuously conducting public relations, rice farmer registration, rice miller registration, create harvested rice collection spot, assign personnel to the harvested rice collection spot to ensure fairness on rice quality inspection and scaling, provide consulting to rice farmers, managing on issued and received the warehouse receive, inspecting the rice miller under the scheme, complaint analysis and follow up, and ending at results evaluation when the rice pledging period was completed.

The all parties stated that the pledging scheme of in-season paddy for the crop year 2011/2012, Chiang Rai Province was harmonizes with the rice harvesting time and price situation in market. Therefore, this scheme was suggested to be continued. However, there was concerned on the rice pledging price that it was far above the market price. This was resulting in zero competition on price in the market at all.

Issues and challenges, all parties did not fully understand on price adjusted procedure when the harvested rice seed moisture content was higher than 15%. Government officer did not have enough support from their superior on lead time to prepare the scheme, no ample information management for the operation, not enough number for people, and under budget and operating expenses for the officer in charge in this project. With unaware and not fully understand of farmers, even there was inappropriate in rice quality inspection at the collection point of Public Warehouse Organization and the Co-operative, they did not saw it as unfairness treated. Warehouse receive was not issued right on time as stated because of the problematic in the system that running by the Public Warehouse Organization.